

KOMUNIKACJA MEDYCZNA

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Lekarski
Kierunek studiów	Lekarski
Dyscyplina wiodąca	Nauki medyczne
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Poziom kształcenia	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Studium Komunikacji Medycznej (SKM) - e-learning i seminaria ul. Litewska 16, pok. 207, 00-575 Warszawa skm@wum.edu.pl Tel. 22 5720 578 Studium Psychologii Zdrowia – seminaria i ćwiczenia ul. Litewska 14/16, pok. 103, I piętro zpkm@wum.edu.pl Tel. 22 116 92 11
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	SKM dr hab. . Antonina Doroszevska antonina.doroszevska@wum.edu.pl SPZ dr hab. Dorota Włodarczyk dorota.wlodarczyk@wum.edu.pl
Koordynator przedmiotu	Dr Urszula Ziętaiewicz Studium Psychologii Zdrowia urszula.zietaiewicz@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Dr Urszula Ziętaiewicz urszula.zietaiewicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	SKM (e-learning): SKM – seminaria dr hab. Antonina Doroszevska, mgr Magdalena Nowak, mgr Dominika Saad, mgr Piotr Smolaga

	SPZ (seminarium i ćwiczenia): dr Tomasz Duda, dr Marta Kulpa, dr Magdalena Łazarewicz, mgr Paula Malinowska, dr hab. Dorota Włodarczyk, dr Urszula Ziętalewicz, mgr Jakub Związek
--	--

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok 2, semestr 3 i 4		Liczba punktów ECTS	2
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				
wykład (W)		15 (e-learning)	0,6	
seminarium (S)		8 (2h SPZ, 6 h SKM)	0,3	
ćwiczenia (C)		12	0,5	
e-learning (e-L)				
zajęcia praktyczne (ZP)				
praktyka zawodowa (PZ)				
Samodzielna praca studenta				
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0,6	

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Zapoznanie się z wiedzą na temat celów, zasad i technik komunikacji interpersonalnej.
C2	Poznanie metod usprawniających komunikację w praktyce medycznej i budowanie prawidłowej relacji lekarz – pacjent.
C3	Poznanie i rozwój werbalnych i niewerbalnych umiejętności komunikacyjnych w rozmowie z pacjentem.
C4	Rozwój wiedzy i umiejętności w zakresie zbierania i przekazywania informacji oraz budowania motywacji do leczenia i przestrzegania zaleceń lekarskich.
C5	Kształtowanie postawy przyszłego lekarza w stosunku do pacjenta opartej na szacunku, prawie do autonomii, zaufaniu i empatii.
4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r.)

zgodnie ze standardami uczenia się	
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
D.W6	pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;
D.W7	specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
D.U7.	rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;
D.U9.	opisywać i krytycznie oceniać własne zachowanie oraz sposób komunikowania się, uwzględniając możliwość alternatywnego zachowania;
D.U10.	stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitację (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);
D.U11.	dostosować sposób komunikacji werbalnej do potrzeb pacjenta, wyrażając się w sposób zrozumiały i unikając żargonu medycznego;
D.U12.	rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;
D.U13.	nawiązać z pacjentem i osobą towarzyszącą pacjentowi kontakt służący budowaniu właściwej relacji (np. Model 4 nawyków – 4 Habits Model: Zainwestuj w początek (<i>Invest in the beginning</i>), Wykaż empatię (<i>Demonstrate empathy</i>), Rozpoznaj perspektywę pacjenta (<i>Elicit the patient's perspective</i>), Zainwestuj w koniec (<i>Invest in the end</i>));
D.U14.	spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z 29 września 2023 r. wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych.

K2	kierowania się dobrem pacjenta.
K5	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady (e-learning)	Znaczenie komunikacji w praktyce medycznej. Metody usprawniające komunikację. Znaczenie empatii w komunikacji medycznej. Zbieranie wywiadu. Przekazywanie informacji. Motywowanie pacjenta do przestrzegania zaleceń. Przekazywanie niepomysłnych informacji. Protokół SPIKES. Komunikacja w interdyscyplinarnym zespole medycznym.	D.W6, D.W7, K1, K2
Seminarium 1	Ja w komunikacji z pacjentem. Bariery w komunikacji.	D.U7, D.U9, K5
Seminarium 2	Pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi).	D.U10, K1, K2
Seminarium 3	Cele i etapy konsultacji medycznej w kontekście relacji lekarz-pacjent - błędy w komunikacji, metody usprawniające komunikację i empatia.	D.W6, D.W7, K1, K2
Ćwiczenia 1	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej cz. 1	D.U7, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, D.U14, K1, K2
Ćwiczenia 2	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej cz. 2	D.U7, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, D.U14, K1, K2
Ćwiczenia 3	Stosowanie technik komunikacji adekwatnie do celów i etapów konsultacji medycznej cz. 3	D.U7, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, D.U14, K1, K2

7. LITERATURA
Obowiązkowa
1. Popa-Velea i in. <i>Podręcznik Empatii – wydanie kieszonkowe</i>. Wydawnictwo WUM, Warszawa, 2026. Do pobrania z: https://erudite-project.eu/empathy-manual/ 2. Rollnick S., Miller W.R., Butler, C.C. <i>Wywiad motywujący w opiece zdrowotnej</i>. Wydawnictwo SWPS Academica, Warszawa, 2010. 2. Silverman J., Kurtz S., Draper J. <i>Umiejętności komunikowania się z pacjentem</i>. Medycyna Praktyczna, Kraków 2019. 3. Włodarczyk D, Łazarewicz M. (red.). <i>Psychologia w medycynie i naukach o zdrowiu</i>. Wydawnictwo PWN, Warszawa, 2026 (wybrane rozdziały).
Uzupełniająca
1. Doroszewski J., Kulus M., Markowski A. (red.), <i>Porozumienie z pacjentem. Relacje i komunikacja</i>, Wolters Kluwer, Warszawa 2014. 2. Nowina-Konopka M., Feleszko W., Małecki Ł. <i>Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy</i>, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018. 3. Barge J. K., Morreale S. P., Spitzberg B. H. <i>Komunikacja między ludźmi</i>, PWN, Warszawa 2015 4. Gordon T., Sterling Edwards W. <i>Rozmawiać z pacjentem. Podręcznik doskonalenia umiejętności komunikacyjnych i budowania partnerskich relacji</i>, ACADEMICA, Wyd. SWPS, Warszawa 2009.

5. Ostrowska A. Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej, Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2017.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
Wykład D.W3, D.W6, D.W7, KI, K2	Zaliczenie aktywności e-learningowych zgodnie z harmonogramem podanym w e-zajęciach	Uzyskanie co najmniej 51% punktów z zadania zaliczającego treści e-zajęć
Seminarium 1 i 2 (SKM) D.U7, D.U9, K7	Realizacja zadań podczas seminariów.	Wykonanie zadań.
Seminarium 3: D.W3, D.W6, D.W7, KI, K2; Ćwiczenia 1-3: D.U7, D.U8, D.U9, D.U10, D.U11, D.U12, D.U13, D.U14, K1, K2	Realizacja w trakcie zajęć zadań wskazanych przez prowadzącego według podanych zasad. Raport z zadania	Prawidłowe wykonanie zadań. Poprawnie opracowany raport

9. INFORMACJE DODATKOWE

WYKŁADY z Komunikacji medycznej są prowadzone w całości w formie e-learningu. Realizowane są w okresie od października 2026 (semestr zimowy) przez SKM. Szczegółowe informacje dotyczące harmonogramu, formy i terminów zaliczenia e-learningu dostępne są na platformie e-learning.wum.edu.pl. Osobą koordynującą wykład jest dr hab. Antonina Doroszevska

Studentowi przysługuje jeden termin zaliczenia i jeden termin poprawkowy. Osoby, które nie zaliczą kursu e-learningowego mają prawo do zaliczenia w II terminie. W ramach tego zaliczenia należy przygotować recenzję wybranego tekstu dotyczącego komunikacji. Lista tekstów do wyboru oraz elementy, które ma zawierać recenzja będzie podana w kursie e-learningowym lub przesłana przez koordynatorkę wykładów.

SEMINARIA 1 i 2 PROWADZONE PRZEZ SKM

Obecność na wszystkich seminariach jest obowiązkowa. W przypadku nieobecności należy ją odrobić z inną grupą. Odrobienie nieobecności należy uzgodnić z osobą prowadzącą seminarium.

SEMINARIUM 3 PROWADZONE PRZEZ SPZ ORAZ ĆWICZENIA

Obecność na seminarium 3 jest obowiązkowa. W przypadku nieobecności należy wykonać zadanie wyznaczone przez osobę prowadzącą zajęcia.

WARUNKIEM przystąpienia do ćwiczeń w semestrze letnim jest zaliczenie e-learningu w semestrze zimowym. Zaliczenie ćwiczeń wymaga 100% obecności, z możliwością wyrównania zaległości z jednych ćwiczeń wg zasad wskazanych przez prowadzącego zajęcia. W przypadku nieobecności na zajęciach, w trakcie których student wykonuje zadanie typu *role-playing* w roli lekarza, student zobowiązany jest przeprowadzić i nagrać rzeczywistą lub symulowaną rozmowę z pacjentem, natomiast w przypadku nieobecności na zajęciach, w trakcie których student nie realizuje zadania typu *role-playing*, student otrzymuje dodatkowe zadanie np. w raporcie końcowym. Szczegółowe informacje znajdują się w regulaminie przedmiotu na stronie <https://zpikm.wum.edu.pl/>

Studentowi przysługuje jeden termin poprawkowy na przeprowadzenie rozmowy z pacjentem w przypadku nieprawidłowego wykonania zadania *role-playing* w roli lekarza oraz jeden termin poprawkowy na wykonanie raportu w przypadku nieprawidłowego opracowania raportu z rozmowy.

Zapraszamy osoby zainteresowane udziałem w kołach naukowych.

Przy Studium Komunikacji Medycznej działa:

SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej; opiekunka koła – dr hab. Antonina Doroszevska (antonina.doroszevska@wum.edu.pl)

Strona SKN – <http://www.facebook.com/sknedumedwum>

Przy Studium Psychologii Zdrowia działa:

Psychologiczne Studenckie Koło Naukowe PSYCHE; opiekun koła - dr Magdalena Łazarewicz magdalena.lazarewicz@wum.edu.pl

„Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM”

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów
Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich